

S.D.E.

M. Lib. & Information Science (2014 COURSE) : WINTER - 2018

SUBJECT: APPLICATION OF INFORMATION TECHNOLOGY

(In Library & Information Centre)

Day: Wednesday

W-2018-4381

Time: 03.00 PM TO 06.00 PM

Date: 24/10/2018

Max. Marks: 70

N.B.:

- 1) All questions are **COMPULSORY**.
  - 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.
-

Q.1 Differentiate between Message Switching and packet Switching. **(12)**

OR

Define the term ICT. Discuss in detail the need and use of ICT in libraries.

Q.2 What is Library computerization? Explain how to plan automating library catalogue in libraries. **(12)**

OR

What is Resource Sharing? Why it is essential in Libraries? Explain with examples.

Q.3 Answer any **TWO** of the following: **(14)**

- a) Define Internet and state its uses in different section of libraries with example.
- b) Define the term Network Topology? Explain different types of Topologies with figures.
- c) What is DBMS? State its benefits over file system.

Q.4 Answer any **TWO** of the following: **(14)**

- a) Explain in detail functions of OSI system.
- b) Describe in detail objectives, functions and need of digital libraries.
- c) State the features of LIBSYS software and its utility in libraries.

Q.5 Write short notes on any **THREE** of the following: **(18)**

- a) Use of Multimedia in Libraries
- b) CDS/ ISIS
- c) Benefits of e-journals
- d) Role of copy right in Digital Media
- e) TCP/ IP

* * * *

सूचना:

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
- २) उजवीकडील अंक गुणांचा निर्देश करतात.

प्र.१ मेसेज स्विचिंग व पॅकेट स्विचिंग मधील फरक स्पष्ट करा. (१२)

किंवा

माहिती तंत्रज्ञानाची व्याख्या सांगा. ग्रंथालयात माहिती तंत्रज्ञानाची गरज व उपयुक्तता यावर सविस्तर चर्चा करा.

प्र.२ संगणकीकरण म्हणजे काय? ग्रंथालयातील तालीका संगणकीकृत करण्यासाठी कशा प्रकारे योजना आखाल? (१२)

किंवा

रिसोर्स शेअरिंग म्हणजे काय? ग्रंथालयात रिसोर्स शेअरिंग ची आवश्यकता आहे काय? उदाहरणासह स्पष्ट करा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१४)

- अ) इंटरनेटची ची व्याख्या सांगून ग्रंथालयातील विविध विभागात इंटरनेटची उपयुक्तता उदाहरणासह स्पष्ट करा.
- ब) नेटवर्क टोपोलॉजी म्हणजे काय? नेटवर्क टोपोलॉजी चे विविध प्रकार आकृतीसह स्पष्ट करा.
- क) डि. बी. एम. एस. म्हणजे काय? डी.बी.एम.एस. चे फायदे फाईल सिस्टिम पेक्षा कसे उपयुक्त आहेत ते सांगा.

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१४)

- अ) ओ.एस.आय. प्रणाली चे कार्य सविस्तर स्पष्ट करा.
- ब) अंकीय ग्रंथालयाची उद्दिष्टे, कार्य व गरज सविस्तर वर्णन करा.
- क) लिबसिस सॉफ्टवेअर ची वैशिष्ट्ये सांगून त्याच्या ग्रंथालयीन उपयुक्ततेवर चर्चा करा.

प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही तीनवर टीपा लिहा. (१८)

- अ) ग्रंथालयात बहुमाध्यमीय तंत्रज्ञानाचा वापर
- ब) सी.डी. एस./ आय.एस.आय.एस.
- क) ई- जर्नल्स ची उपयुक्तता
- ड) अंकीय माध्यमात कॉपीराईट ची भूमिका
- इ) टी.सी.पी/ आय.पी.